

Обставини справи

Над заявницею, жінкою похилого віку, рішенням апеляційного суду було встановлено піклування. Підставою для запровадження такого заходу стало «надмірне витрачання» нею своїх коштів та активів. Суд вирішив, що адміністративні дії, пов'язані з нерухомим майном заявниці, вимагали узгодження піклувальником. Заявниця намагалась оскаржити підставу для такого заходу, а саме «надмірне витрачання», проте безуспішно.

Посилаючись на статтю 8 Конвенції, заявниця вважала, що встановлення піклування над нею було втручанням у її право на повагу до приватного життя.

Оцінка Суду

Рішення про встановлення піклування над заявницею становило втручання у її право на приватне життя.

(а) Чи було втручання «згідно із законом»

Рішення про встановлення піклування над заявницею було ухвалено на основі поєднання двох статей Цивільного кодексу. Одна з них передбачала, що доросла особа, яка у зв'язку зі своїм «надмірним витрачанням» може зіштовхнутися зі складнощами, може потребувати такого захисту. Законодавство Люксембургу або усталена практика не містять поняття «надмірні витрати», і Апеляційний суд надав власне визначення цьому поняттю у справі заявниці.

Незважаючи на відсутність визначення цього поняття в законодавстві та усталеній практиці до виникнення обставин в цій справі, тим не менше, це поняття може вважатися зрозумілим для сторони у справі, яка користувалася допомогою адвоката. Не можна заперечувати того факту, що адвокати та суди в Люксембурзі постійно посиляються на французькі судові рішення або правові праці з таких самих питань, що і в цій справі, оскільки ці інститути є схожими. Проте у відповідній усталеній практиці, заснованій на статті Цивільного кодексу Франції, яка втратила чинність, вказувалося, що під «надмірними витратами» малося на увазі витрачання доходу чи надмірні витрати, що в результаті призводили до виникнення потреби, і вказувалось про те, що надання медичної довідки для застосування такого захисного нагляду із цієї підстави не вимагалось.

За цих обставин заявниця була в змозі розумно передбачити, що її може бути визнано особою, яка підпадає під дію відповідних статей Цивільного кодексу Люксембургу, і в разі необхідності користуватися відповідною правовою допомогою. Тому це втручання було «згідно із законом».

(b) Чи була легітимна мета

Втручання переслідувало легітимні цілі в забезпеченні економічного добробуту країни та захисту заявниці. Факт запобігання тому, щоб особа не потрапляла в стан потреби у зв'язку зі своєю неусвідомлюваною поведінкою, мав наслідком, по-перше, захист суспільства від ризику матеріального забезпечення цієї людини і, по-друге, захист такої особи від труднощів.

(с) Чи було втручання необхідним у демократичному суспільстві

Рішення про часткове позбавлення заявниці її дієздатності не було обґрунтовано висновками лікарів про порушення її розумових здібностей. Апеляційний суд зі всією ретельністю вказав, що не було необхідності в наданні лікарем офіційного висновку про психічні та фізичні здібності у зв'язку з тим, що надмірне витрачання було не медичним поняттям, а фактичним типом поведінки, яку суддя має оцінювати на свій розсуд. Уряд також чітко підтвердив цей підхід у своїх запереченнях. За цих обставин Суду довелося більш ретельно перевіряти те, чи ретельно зважили національні суди всі відповідні фактори перед тим, як ухвалити своє рішення.

Перед ухваленням різних судових рішень національні суди дослідили це питання та встановили всі відповідні факти, зокрема, завдяки висновку про соціальне опитування та спілкування / бесіду із заявницею.

Надалі в межах ухвалених рішень судді по черзі ретельно вислуховували заявницю та детально розглядали відповідні факти. Зокрема, Апеляційний суд проаналізував її особистий та фінансовий стани на основі сумнівів, висловлених соціальних працівником щодо її дієздатності, враховуючи вік (86 років) та певну слабкість, і можливості приймати рішення, а також порушені соціальним працівником питання щодо того, чи може заявниця бути вразливою, легко піддаватися впливу та маніпулюванням. Апеляційний суд у своєму розпорядженні мав рішення суду першої інстанції, який бачив заявницю і відзначив, що вона за проханням знайомого С. ініціювала створення двох комерційних компаній, проте не змогла надати будь-які деталі щодо їхньої корпоративної мети. Суд нижчої інстанції додав, що вона втратила розуміння щодо рахунків, пов'язаних з роботою та опікою, пред'явлених С.

Хоча Суд не недооцінював того впливу, який різні провадження могли мати на приватне життя заявниці, і не був необізнаним про ті складнощі, і навіть страждання, які неминуче виникають у результаті застосованих заходів, тим не менше дійшов висновку, що судові органи влади провели ретельну оцінку стану заявниці і вона особисто брала участь у розгляді справи. Суди намагалися встановити баланс між повагою до гідності заявниці та самовизначення і необхідністю захищати заявницю та її інтереси перед вразливістю, що була встановлена на основі їхнього уявлення про те, що заявниця не була обізнана про предмет та обсяг прийнятих від її імені рішень. Втручання, яке зрештою було мінімальним за обсягом імовірних заходів, було пропорційним та доцільним її індивідуальним обставинам, будучи відповідним легітимній меті захисту добробуту заявниці в більш

широкому сенсі. Відповідно, це втручання не виходило за межі свободи розсуду, наданої судам в цій справі.

Висновок

Відсутність порушення статті 8 Конвенції (право на повагу до приватного і сімейного життя).

Рішення в цій справі ухвалене Палатою 18 травня 2021 року й набуло статусу остаточного 6 вересня 2021 року відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.